

เอกสารประกอบการสอน

บทเรียน: ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี

สาขา การบัญชี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

ยินดีต้อนรับสู่บทเรียนเบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี! บทเรียนนี้จะนำเสนอความรู้พื้นฐานที่สำคัญเกี่ยวกับการบัญชี ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับทุกคนที่ต้องการทำความเข้าใจและจัดการกับเรื่องเงินๆ ทองๆ ไม่ว่าจะเป็นในชีวิตประจำวัน ธุรกิจส่วนตัว หรือการทำงานในองค์กรต่างๆ บทเรียนนี้ออกแบบมาให้เข้าใจง่าย มีสีสัน สวยงาม และมีภาพประกอบที่จะช่วยให้คุณเห็นภาพและเข้าใจแนวคิดต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีใบงานสองชุดที่จะช่วยทบทวนและเสริมสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่คุณได้เรียนรู้

ขอให้สนุกกับการเรียนรู้เรื่องบัญชี!

สารบัญ

1. ความหมายและความสำคัญของการบัญชี
 2. สมการบัญชีเบื้องต้น
 3. องค์ประกอบของงบการเงินเบื้องต้น
 - สินทรัพย์ (Assets)
 - หนี้สิน (Liabilities)
 - ส่วนของเจ้าของ (Owner's Equity)
 - รายได้ (Revenues)
 - ค่าใช้จ่าย (Expenses)
 4. หลักการบัญชีเบื้องต้น
 5. ใบงานที่ 1: สมการบัญชี
 6. ใบงานที่ 2: คำศัพท์บัญชีเบื้องต้น
-

1. ความหมายและความสำคัญของการบัญชี

การบัญชี (Accounting) คือ กระบวนการในการรวบรวม บันทึก จำแนก สรุป และรายงานข้อมูลทางการเงิน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการบัญชี:

- ช่วยในการตัดสินใจ:** ข้อมูลทางการบัญชีช่วยให้เจ้าของกิจการ ผู้บริหาร และบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจสถานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของธุรกิจ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในอนาคต
- ควบคุมทรัพย์สิน:** ระบบบัญชีที่ดีช่วยให้สามารถติดตามและควบคุมทรัพย์สินของกิจการ ป้องกันการทุจริต และดูแลให้การใช้ทรัพย์สินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ประเมินผลการดำเนินงาน:** ข้อมูลทางบัญชีช่วยให้สามารถประเมินผลการดำเนินงานของกิจการในอดีต ปัจจุบัน และคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต
- สื่อสารข้อมูล:** งบการเงินซึ่งเป็นผลผลิตหลักของการบัญชี เป็นเครื่องมือในการสื่อสารข้อมูลทางการเงินของกิจการไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักลงทุน เจ้าหนี้ และหน่วยงานภาครัฐ

(ใส่รูปภาพที่แสดงถึงความสำคัญของการบัญชี เช่น คนกำลังวางแผนการเงิน, กราฟแสดงผลการดำเนินงาน, คนกำลังตรวจสอบเอกสาร)

2. สมการบัญชีเบื้องต้น

สมการบัญชี (Accounting Equation) เป็นหัวใจสำคัญของการบัญชี เป็นสมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น ดังนี้

สินทรัพย์ (Assets) = หนี้สิน (Liabilities) + ส่วนของผู้ถือหุ้น (Owner's Equity)

- สินทรัพย์ (Assets):** สิ่งที่กิจการเป็นเจ้าของและมีมูลค่าเป็นตัวเงิน เช่น เงินสด อาคาร อุปกรณ์ สินค้าคงเหลือ
- หนี้สิน (Liabilities):** ภาระผูกพันที่กิจการต้องจ่ายคืนให้แก่บุคคลภายนอกในอนาคต เช่น เงินกู้ เจ้าหนี้การค้า
- ส่วนของผู้ถือหุ้น (Owner's Equity):** ส่วนของสินทรัพย์ที่เหลือหลังจากหักหนี้สินออกไปแล้ว หรือเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นกิจการ

สมการบัญชียังมีความสมดุลอยู่เสมอ ทุกรายการทางบัญชีจะมีผลกระทบต่อน้อยสองบัญชี และจะทำให้สมการบัญชียังคงเป็นจริง

3. องค์ประกอบของงบการเงินเบื้องต้น

งบการเงิน (Financial Statements) เป็นรายงานที่สรุปข้อมูลทางการเงินของกิจการในช่วงเวลาหนึ่งๆ งบการเงินเบื้องต้นที่สำคัญ ได้แก่

- **สินทรัพย์ (Assets):** ดั่งที่กล่าวไปข้างต้น คือสิ่งที่กิจการเป็นเจ้าของและมีมูลค่าเป็นตัวเงิน สามารถแบ่งออกเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน (เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย เช่น เงินสด ลูกหนี้การค้า) และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (มีไว้ใช้ในการดำเนินงานระยะยาว เช่น อาคาร อุปกรณ์)

(ใส่รูปภาพตัวอย่างสินทรัพย์ เช่น เงินสด, รถยนต์, อาคาร)

- **หนี้สิน (Liabilities):** ภาระผูกพันที่กิจการต้องจ่ายคืนให้แก่บุคคลภายนอก สามารถแบ่งออกเป็นหนี้สินหมุนเวียน (มีกำหนดชำระคืนภายในหนึ่งปี เช่น เจ้าหนี้การค้า เงินเบิกเกินบัญชี) และหนี้สินไม่หมุนเวียน (มีกำหนดชำระคืนมากกว่าหนึ่งปี เช่น เงินกู้ระยะยาว)

(ใส่รูปภาพตัวอย่างหนี้สิน เช่น สัญญาเงินกู้, บิลค่าสินค้าที่ยังไม่ได้จ่าย)

- **ส่วนของผู้เป็นเจ้าของ (Owner's Equity):** ส่วนที่เป็นของผู้เป็นเจ้าของกิจการ หลังหักหนี้สินทั้งหมดออกจากสินทรัพย์ ส่วนนี้อาจรวมถึงเงินลงทุนเริ่มต้น กำไรสะสม และเงินทุนอื่นๆ

(ใส่รูปภาพที่สื่อถึงเจ้าของกิจการ หรือการลงทุน)

- **รายได้ (Revenues):** กระแสเงินสดไหลเข้าหรือการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์อันเกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ เช่น รายได้จากการขายสินค้าหรือบริการ

(ใส่รูปภาพที่สื่อถึงการขายสินค้าหรือบริการ)

- **ค่าใช้จ่าย (Expenses):** กระแสเงินสดไหลออกหรือการลดลงของสินทรัพย์อันเกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ เช่น เงินเดือน ค่าเช่า ค่าไฟฟ้า

(ใส่รูปภาพที่สื่อถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ใบเสร็จค่าไฟฟ้า, พนักงานได้รับเงินเดือน)

4. หลักการบัญชีเบื้องต้น

เพื่อให้ข้อมูลทางการเงินมีความน่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ ผู้จัดทำบัญชีจึงต้องยึดถือหลักการบัญชีเบื้องต้น ดังนี้

- **หลักการจับคู่ (Matching Principle):** รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกันจะต้องถูกบันทึกและแสดงรายการในงบการเงินงวดเดียวกัน
- **หลักการรับรู้รายได้ (Revenue Recognition Principle):** รายได้จะถูกรับรู้เมื่อมีการส่งมอบสินค้าหรือให้บริการแล้ว ไม่จำเป็นต้องได้รับเงินสดแล้ว

- **หลักความระมัดระวัง (Prudence Concept):** ในการประมาณการหรือการตัดสินใจทางบัญชี ควรเลือกแนวทางที่ทำให้ผลกำไรและสินทรัพย์ต่ำกว่าความเป็นจริงเล็กน้อย และหนี้สินและค่าใช้จ่ายสูงกว่าความเป็นจริงเล็กน้อย

ใบงานที่ 1: สมการบัญชี

คำชี้แจง: จงเติมคำตอบที่ถูกต้องลงในช่องว่างตามสมการบัญชี

ข้อ	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของเจ้าของ
1.	100,000 บาท	30,000 บาท	_____
2.	50,000 บาท	_____	20,000 บาท
3.	_____	75,000 บาท	125,000 บาท
4.	250,000 บาท	_____	180,000 บาท
5.	_____	45,000 บาท	55,000 บาท

ใบงานที่ 2: คำศัพท์บัญชีเบื้องต้น

คำชี้แจง: จงจับคู่คำศัพท์ทางบัญชีกับความหมายที่ถูกต้อง โดยเขียนตัวอักษรหน้าความหมายลงในช่องว่างหน้าคำศัพท์

คำศัพท์	ช่องว่าง	ความหมาย
1. สินทรัพย์	_____	ก. ภาระผูกพันที่ต้องจ่ายคืนในอนาคต
2. หนี้สิน	_____	ข. ส่วนของเจ้าของกิจการ
3. ส่วนของเจ้าของ	_____	ค. สิ่งที่กิจการเป็นเจ้าของและมีมูลค่าเป็นตัวเงิน
4. รายได้	_____	ง. กระแสเงินสดไหลเข้าจากการดำเนินงาน
5. ค่าใช้จ่าย	_____	จ. กระแสเงินสดไหลออกจากการดำเนินงาน

ชื่อ.....สกุล.....